Kilenczedik évfolyam. 159-ik szám. Kolozsvártt, 1879. vasárnap julius 13.

A „KELET“ előfizetési dija:

Vidékre postán vagy helyben házhoz hordva
Egész évre . . . . . 16 frt.
Félévre . . . . . 8 „
Negyedévre . . . . . 4 „
Egy hóra helyben . . . . . 1 frt 50 kr.
Egyes szám ára 7 kr.

Megjelenik a „Kelet“ minnennap, az ünnepeket követő napok kivételével.

KELET.

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDASÁGI NAPILAP.

Hirdetési dijak.

Hatszor hasábozott gármond sor vagy annak tere 6 kr. Bélyegdij minden hirdetés után 30 kr. Nagyobb és gyakoribb hirdetéseknél külön kedvezményt is nyujt a kiadóhivatal.

Hirdetéseket fölvesznek:

Bécsben: Orpelik Alajos Stadt Stubenbastei Nr. 2. (Eckhaus der Wolizeile 36.) Haasenstein et Volgler (Vallfischgasse 10) Rud. Mosse Publicistische Bureau Budapesten Haasenstein és Vogler hirdetés közv. irodája. Goldberge A. V. hirdetések felveteli irod. Budapesten Szervitatér 5. sz.

Nyilttéri czikkek gármond sora után 25 kr. fizetendő.

Szerkesztői szállás: Főtér 4-ik szám, hová a lap szellemi részét illető közlemények czimzendők.

AZ ÉRTÉKESBB CZIKKEK DIJAZTATNAK. Kéziratok nem adatnak vissza.

Kiadó-hivatal: Stein János könyvkereskedése, hová az előfizetések és hirdetések küldendők.

Olvasóinkhoz!

Országszerte a magyar ipar támogatásának szüksége hangzik s bár az eszközök iránt még nincs tisztában a nemzet, az iránt egyetért a közvélemény, hogy a magyar társadalom van hivatva felemelni magához a nemzet ezen árváját.

Azonban üres szóval nem mentjük meg a hazát, a tett a nemzeti erő és akarat kifejezője. Nemzeti jövőnk nevében, melyhez mindnyájan oly erősen bizunk, a hazafiság nevében, melyet ajkunkon hordunk, tettre szólitjuk fel tehát a magyar társadalmat.

Szeged katastrofája, tűz, jég és más elemi csapások megközelitőleg sem pusztitnak el annyi nemzeti erőt, mint a hány milliója évenként vész a nemzetnek, hogy külföldről fedezi szükségleteit. A mig azonban az előbbieket nem, ezt a nagy elemi csapást a nemzeten áll megakadályozni. Megakadályozhatja pedig nem védegyletekkel, hanem ha megadja népének azon ismeretet és képességet, hogy a külföldihez hasonló iparczikkeket tudjon készitení.

E nagy czél felé törekszik az „erdélyrészi iparfejlesztő egylet“ s hogy ez férfiasan komoly szándéka, bizonysága, hogy rövid fennállása óta a társadalom és állam által nyujtott szük segélylyel egy egészen uj iparág meghonositására, a b.-hunyadi gyermekjátéktanműhelyet és egy nagy külföldi kivitellel biró iparágunk fejlesztésére és terjesztésére a maros-ludasi kákafonó tanműhelyet állitotta fel s rövid időn Kolozsvártt a hazai ipar számára egy áru csarnoka nyilik meg.

Legközelebbi czélja az egyletnek a külföldről beözönlő és boltjainkat elárasztó 'női iparczikkek lehető kiszoritására Kolozsvártt a város és az erdélyi részek női számára egy női munkatanműhelyet állitani fel. Erre azonban, annyi sok nagy czél mellett a rendelkezése alatt álló anyagi erő nem elégséges.

Kérve kérjük tehát a magyar társadalmat, tekintse az ipar ügyét, saját legszentebb ügyének. Az erdélyrészi lelkészek, hivatalfőnökök, a megyék, városok, a melyek az erdélyrészi iparfejlesztő egyletnek a mult évben országszerte szétküldött felhivásait, kéréseit, aláirási iveit félredobták, válasz nélkül hagyták — és az óriási többség igy cselekedett — szálljanak szivökbe s gondolják meg, hogy nemcsak a hazától, hanem a hazáért is kell élni.

És a magyar társadalom többi tagjai! — Oly csekély, — egy pár forint évenként — mit az egylet tagjaitól kér, de ha nyelvvel birna, mely minden lélek szive mélyéig hat, a gondviselés által is iparra teremtett e szép kis országban csodákat tehetne a nemzet áldozatkészségével.

Nem magunknak, a hazának kérünk s nincs jövője a nemzetnek, a mely önmaga iránt áldozatra képtelen.

—

Az „erdélyrészi iparfejlesztő egylet“ részére szerkesztőségünk elfogadja az aláirásokat. Tagsági dij évi 2 frt. Alapitótagság 50 frt.

A marosvásárhely-jassyi vasut

Strategiai fontossága és hadászati értéke.

II.

Kétségtelen, hogy a keleten bekövetkezett uj alakulások folytán Románia mindinkább az osztrák-magyar monarchia hatalmi körébe vonatott, minek következtében a Balkán félszigetet és ezzel Konstantinápolyt meghóditani szándékozó Oroszország és a keleti érdekeit, valamint a dunai kereskedelem szabadságát megóvni kivánó osztrák-magyar monarchia között kikerülhetetlenül bekövetkező conflictus első csatái az Erdély által uralt oláh fennsikon fognak megajtetni.

Az alig lezajlott keleti bonyodalmak, melyeknek ujbóli kitörése, a kor rohamos fejlődésénél fogva, mindenkor és pedig váratlanul bekövetkezhetik, valamint az orosz-török háboruk egész sorozatának története, bizonyitják, hogy a Balkán félsziget meghóditását czélzó szárazföldi orosz hadtestek mindig Bessarábiából Kisseneweknél a moldva herczegségen keresztül törtek be Romániába, hogy innen tovább folytassák hadi mozdulataikat az európai török tartományok ellen.

Tekintve Oroszországnak a török birodalom európai provinciái felé fekvő szárazföldi határait, egy orosz támadó szárazföldi hadtest által azok másképp meg sem közelithetők.

Ha még figyelembe vesszük, hogy a balkán félszigeten operaló orosz hadseregnek összeköttetése biztositása czéljából barátságos uton vagy erőszakkal Oláhországot dominálnia kell, ugy röviden vázoltuk azon, az alig mult időből eléggé ismeretes tényt, hogy Oláhország Európától elhagyatva, kényszerülten Oroszország vasallusává válik annak keleti merényleteiben.

Azon esetben tehát, hogyha az osztrák-magyar monarchia, Oroszországnak a Balkán félszigeten való terjeszkedését nem volna hajlandó továbbá nyugodtan nézni, ugy első sorban az orosz hadtestek Moldvába való betörését kell meggátolnia, illetőleg azoknak felvonulási vonalukat a Pruth mentén lesz kényszeritve ketté vágni. A mi az erdélyi Kárpátokra támaszkodva, a csata szinhelyének a Moldva herczegségbe való áthelyezése által Jassyi és Galacz között eszközölhető legbiztosabban. Ily értelembeni hadi felállitás esetében, a bal szárny kétségkivül Czernoviczra, a jobb szárny pedig Galacz vagy Brailánál a Dunára támaszkodva, mig a centrum Jassynál lenne elhelyezve.

A bal szárnyra való felvonulását a lemberg-czernovitzi vasut, a jobb szárny felállitását pedig a brassó-tömösi és másodsorban a temesvár-orsova-bukaresti vonalok közvetitenék.

A marosvásárhely-tölgyes-jassyi vasutnak tehát azon legfontosabb feladata maradna, hogy a centrumnak Erdély bástyáival való összeköttetését biztositsa.

Ámbár hadászati képzett szakemberek nem vagyunk, de mint laikusoknak is erős meggyőződésünk, miszerint Oroszország keleti politikájára nézve a legvégzetteljesebb lépés az lenne, hogyha Ausztria-Magyarország, a mint azt legfontosabb, érdekei követelik, Kis-Oláhországon keresztül a Feketetenger partjait, városait, Galanczot és Küstendzsét törekednék elérni, mi által Oroszországtól örök időre elzáratnék az ut Konstantinápolyba.

Ezt azonban a monarchia csak ugy érheti el, hogy ha egyrészt Romániával véd- és daczszövetséget köt, másrészt pedig, hogy ha Oroszországhoz legközelebb eső keleti határait kellően biztositja, és közlekedési viszonyait oly állapotba helyezi, hogy a gyönge román államot minden perczben gyorsan támogathatja esetleges támadások visszautasitásában.

Azt hisszük, hogy annak minden tüzetesebb megvilágitásától, hogy hazánk éjszakkeleti és keleti határán Lupkovtól egész Tömösig, a Kárpátokat átlépő ezen egyetlen vasutnak a fentebb jelzett esélyekben mily szerep jutna, eltekinthetünk, s itt még csak arra kivánunk figyelmeztetni, hogy nem csekélyebb fontossággal bir ezen vasut pusztán védelmi harczban is, miután a Maros völgyén egész Gyergyó-Tapolczáig végig vonulva, megközeliti a Tölgyes-, Békás- és Gyimes-szorosokat s igy Erdély határait Románia felé az orsovai, tömösi összeköttetésekkel együtt kellően biztositja esetleges támadások ellen.

A mi ezen vasut strategiai használhatóságát illeti, arra nézve fel kell emlitenünk, hogy miután legnagyobb emelkedései 34%-nál nagyobbak nem lennének, ezen rendes forgalom mellett naponta mind a két irányban legalább 13—14 vonat, összesen tehát 24—38 vonat közlekedhetnék.

Ezen vonatok megterhelése 400 tonna elegysúlyt tehetne ki, minek számitásba vétele mellett egy-egy vonat körülbelől 1000 embert, a 24 vonat pedig 14,000 embert, vagy ennek megfelelő katonai szállitmányt továbbithatna 24 óránként.

Rendkivüli esetekben azonban kettős vonatok inditása mellett, kis megfeszitéssel ezen vasut teljesitménye könnyen az előbb felhozottnak kétszeresére, azaz naponként mintegy 28,000 ember továbbitására volna fokozható.

A marosvásárhelyi-jassy-i vasut ezen szállitási képessége ellenében, a sziget-szucsavai vonal, tekintve, hogy mint már többször emlitettük, mintegy 30 kilométer hosszban 25%-os emelkedéssel birna, 200 tonnánál nehezebb vonatokat továbbitani nem lévén képes, egy-egy vonattal legfeljebb 500 embert, vagy ennek megfelelő katonai terheket szállithatna.

Ezen vasuton emelkedési viszonyainál fogva naponta rendes forgalom mellett minden irányban legfeljebb 10 vonat közlekedhetnék, s nagy erőmegfeszités mellett a forgalom 10 kettős vonat inditására volna fokozható. Minek következtében ezen vonal szállitóképessége a fentebb emlitettek folytán naponta egyszerü vonatokkal 5000 ember és kettős vonatokkal legfeljebb 10,0000 ember továbbitására szoritoznék.

Németország és a francziák.

A müncheni müvészeti kiállitás bizottsága egy ismert nevü müvészt, B. urat küldötte Párisba, hogy tanulmányozza a hangulatot a franczia müvészek körében, és kutassa az álláspontot, melyet azok a kiállitással szemben elfoglalni szándékoznak. B. ur személyisége különösen alkalmasnak látszott e küldetésre, mivel ő hosszabb ideig élt Párisban s azonfelül nem is német, hanem lengyel származásu. Ajánlatait hidegen, bár nem is egészen visszautasitólag fogadták a párisi festők és szobrászok; határozott igéretet senki sem tett, legfeljebb feltételest; sokan pedig kereken kimondták, hogy „Németországról mitsem akarnak tudni.“ A müncheni bizottság, mely igen tertermészetesen nagy sulyt fektet a francziák részvételére, nem ijedt vissza a franczia müvészi körök e tagadó magatartásától, hanem diplomatiai közvetitést és pártfogást eszközölt ki a franczia kormánynál. Ferry miniszter kijelenté a kormány nevében, hogy kész a meghivást elfogadni s a szépmüvészetek miniszteriuma által az utóbbi időben vásárolt képek legszebbjeit a kiállitásra küldeni; a müvészek közvetlen közremüködését azonban nem igérhette meg, legfeljebb reményét fejezhette ki az iránt, hogy a hivatalos részvétel e tekintetben is a legjobb hatással lehet. A minister franczia kiállitási biztosnak Berger Györgyöt, a legutóbbi kiállitás egyik kitünő igazgatóját, s a legkiválóbb müértők egyikét szemelte ki; s miután ez a megbizást elfogadta, már-már kétségtelennek látszott Francziaország hivatalos részvétele a müncheni kiállitáson. Azonban Waddington külügyminiszter már junius 30-án kénytelen volt tudomására hozni a párisi bajor ügyvivőnek, Reither követs. titk. tanácsosnak, hogy a franczia kormány és a franczia müvészek részvétele a kiállitáson legélénkebb sajnálatára még sem történhet meg, mert a kormány részvételére vonatkozólag kitünt, hogy a törvény tiltja a képek elszállitását a muzeumokból, a franczia müvészek pedig csaknem kivétel nélkül eladták már festményeiket, melyek a világkiállitáson és az idei szalonban szerepeltek, s a képek jelenlegi tulajdonosai nem hajlandók azokat külföldre küldeni. Ez a tényállás, melyre a Nat. Ztg. párisi levelezője következő megjegyzést teszi: Meg vagyok győződve, hogy a köztársaság elnöke, és nevezetesen Waddington és Ferry szivesen kifejezést adtak volna a Német- és Francziaország közt ez idő szerint fennálló jó viszonynak, s azt is tudom, hogy Berger ur sem kimélt fáradságot, hogy a franczia müvészeket a kiállitásban való részvételre birja. Hogy a franczia müvészet mindezek daczára távol marad a müncheni kiállitástól, azon senki sem csodálkozhat, kinek alkalma volt az itten általánosan, de különösen a müvészi körökben uralkodó nézetekkel tüzetesebben megismerkedni. Tény az, hogy a franczia müvészek semmit sem akarnak tudni Németországról.

Nagyváradi hangok a Kolozsvárral való szini szövetkezés érdekében.

A N.-Váradon megjelenő „Bihar“ irja:

Egy megbukott szini idény közepén állunk. A debreczeni szintársulat, melylyel szövetkeztünk három évre, már a második esztendőben demonstrálta azt, hogy Nagyvárad város közönségének fokozott igényeit kielégiteni képtelen. E miatt a közönség távol tartja magát a szinháztól, az üres ház magával hozza a deficitet; csak az idény közepén vagyunk s a társulat már is deficittel küzd.

Mi lesz ebből a szini idény végén? A társulat végfelbomlása. A régi debreczeni gárda, melyből a hazai szinmüvészet csillagait ujonczozta, csak nymbusában él már. Debreczen városa megvonva az anyagi támogatást a szintársulattól, a szinügy igazgatók kezeibe került, kik első sorban tekintik a saját s csak másod vagy harmad sorban a szinmüvészet és a közönség érdekeit.

Igy történt az is, hogy mig az intendatura kezelte a debreczeni szinügyet, kaptunk egy minden tekintetben kielégitő, müvészi megizmosodott erőkből álló társulatot.

Midőn a szini viszonyok feletti felügyeletet a város elodázta magától, mi is elejtettük a viszonyt Debreczennel; odaadtuk a nyári idényt a régiek maradványainak; majd Kolozsvár városnak, kiben biztositékot látunk, hogy kivánalmainknak képes lesz megfelelni.

A régi debreczeni társulat maradványa megvált tőlünk önkényt, mert az uj aradi szinházban jobb anyagi eredmény kecsegtette. Számitásaiban csalódott, ott megbukott. Kolozsvárral egy

A „KELET“ TÁRCZÁJA.

Miss Orkán.

Rajzok Olaszhonból.

Irta:

MONNIER MÁRKUS.

II.

(Folytatás.)

Egy reggel találkozott a tengerparton miss Orkánnal, ki egészen előkészületlenül e kérdéssel lepte meg őt:

— Tudja-é hol van Toniel?

— Én tudok mindent.

— Akkor mondja meg hát gyorsan, mert szükségem van lakczimére.

— Mit akar vele?

— Elvinni tőle egy szegény leányt, kit elrabolt. Toniel rendetlen életet kezdett; minden részben megcsalódtam benne. Különben készen lehettem erre, nem tudott megtanulni olvasni. Nem olyan mint ön, ki feljül tudott emelkedni a tudatlanságon és nyomoron; Toniel épp annyira búsit, mint mennyire önben örömöt értem.

— Kegyed azt mondta, hogy Toniel elrabolt egy lánykát?

— De hát nem tudja?

— Hogyne. Tudok én mindent. Hogy is hivják csak . . . Várjon csak, mindjárt megmondom . . .

— Reinette-nek.

— Igazság. . . Reinette-nek. Éppen ez a név van nálam is felirva. El is vitte magával. . . tudom hová. Ha mindjárt ebben a perczben elindulnának gyorsvonaton, vagy akár a telepraphon s meg sem állna a világ végéig, mégis utól érném s feltalálnám őt. Valamennyi emberemet nyomába inditanám. . .

— Bizonyos-é ebben?

— Talán kétkedik szavaimban? Ne mozduljon e helyből. Én Pallone vagyok; azonnal itt leszek.

Ezzel fütytyentett egy bérkocsisnak, ki kocsijával azonnal ott termett. Pallone felugrott belé s kezével intett; a kocsi sebesen tova robogott.

Miss Orkán nem tudott hova lenni gyönyörében, teremtői önérzettel szemlélve Pallont. „Ime, mit tesz az, ha az ember olvasni tud“, gondolta magában.

Azonban Toniel Reinettel Salernofelé indult volt, hol remélte feltalálhatni anyját, s hol biztos volt, hogy viszont látja Placida asszonyt, özvegy nagynénjét, kinek nem voltak gyermekei. De Marianna elhagyta azon vidéket is a Chiagnon szerencsétlensége óta, csak ritka időközökben látták őt néha megjelenni a pápai államokban. Placida asszony só- és dohány-tőzsdét tartott, ezek mellett árult még papirt, apróságokat s hangszerhúrokat. Mivel nagyon jószivü volt, szivesen fogadta házánál Reinette-et; különben is éppen egy nőcselédet keresett, ki segitsen neki a házi teendőkben s a boltban. A két szerelmes ugy utazott együtt Nápolytól Salernoig, hogy még egymás kezét is alig fogták meg. Ámbár az első pillantás óta, melyet váltottak, el voltak egymásnak jegyezve felbonthatlanul, még sem kelhettek most össze, nem levén sem pénzök, sem semmi ruházatjuk; előbb fészket kellett hogy rakjanak, vagy mint ők mondták, elkészitsék ágyukat. Addig együtt, de illő távolban kellett, hogy éljenek, mint két, egymást gyöngéden szerető idegen s kevesebb bizalmaskodással, s szivélyes édeskedéssel, mintha testvérek lettek volna; igy kivánta a világ itélete, s a Madonna iránti tisztelet. Tonielnek tehát éji szállás után kellett látni; meg is találta egy oldalára forditott bárkában, melyen nappal dolgoztak, hogy kijavitsák, s ily módon biztos fedél alá jutott.

Azonban enni is kellett, s Placida asszony, még öcscsét sem kinálta meg bár egy darab száraz kenyérrel; pedig jó szive volt, hanem semmit sem adott ingyen senkinek; csak ily módon sikerült neki, kis kereskedését berendezni.

Toniel szerzett néhány réz krajczárt az ablakok alatt énekelve; a préfektné, kinek megtetszett külseje, huszárja által behivatta, s vendégeit egész este mulattatnia kellett nápolyi dalokkal; azután gyüjtést inditványozott az énekes javára, mi nem kevesebbet, mint tizenhárom frankot, ötven centime-ot jövedelmezett Tonielnek.

E pénz harmadával, vett egy bőr nélküli régi hárfát egy müárusnál; elvitte a megmaradott pénzzel együtt Placida asszonynak, nem tartva meg maga számára többet három sous-nál, mit egy font eperért s darabka kenyérért adott ki; azután jót ivott a tiszta forrás vizéből s viszszatért bárkájába, hol lefeküdve kellemes ábrándokba merült, minek elalvás után szép álom volt folytatása, azt álmodta, hogy harsona és zeneszó mellett halad fel Szent-Pál templomának lépcsőjén, s lép be a márvány előcsarnokba Reinettet kezén fogva, ki biborba volt öltözve, fején arany koronával.

Másnap találkozott Toniel egy kóbor-zenészszel, ki elhagyta faluját, hárfájával hátán, hogy szét nézzen a világban; e fiatal zenész tudott sok különbféle dallamot, de szavaikat nem igen tudta, s hangja durva, legkevésbé sem volt hajlékony, mi Toniel véleménye szerint csak a tengeren tuli barbaroknak nyerheti meg tetszését.

— Lépjünk szövetségre ketten; akarod-é? kérdezte tőle Toniel.

Szövetségesek lettek. Már kora reggel kimentek a tengerpartra, s leültek egy ivezetet képező szikla árnyába; lábaik előtt a zöld szinben játszó viz tükör terült el, s jótékony hatást tett a szemre. A két ifju egyesülten dolgozott: az uj ismerős hárfa leczkéket adott Tonielnek, ez meg dalokra tanitotta őt, s utasitotta, hogyan adjon több lágyságot szavának; a hullámok szabályszerü mozgása képezte az ütemet a zenéhez. A gyakorlat eltartott délig, akkor a zenészek megfürödtek s ebédeltek, a jövevény sajtot, mert hegyvidéki volt, Toniel epret s cseresznyét, ez april havi gyümölcsöket.

Étkezés után aludni dültek a szikla másik oldalán, mert a nap ezalatt megfordult, kialudva magukat, bementek a városba s közös erővel hangversenyt adtak a prefektnek, a polgármesternek, a kerületi parancsnoknak, a törvényszéki elnöknek, az uri kávéház törzsvendégeinek, egy sweiczi gyárosnak, ki egy nagy fonóda igazgatója volt; „a tehenek behajtását“ s „Tell Vilmos“-ból részleteket ő érette tanulták be. Két hét lefolyta után, Toniel elég jól tudott már hárfázni arra, hogy dalait maga kiséríhesse s elég pénzt is szerzett, hogy megvehessen Placida asszony boltjából annyi húrt, a mennyi hárfájáról hiányzott: a jó asszony nem adta neki nagyon drágán, de még is nem okozott kárt magának sem. A kóbor zenész most tovább utazott Amerikába, s Toniel egy maga is elég pénzt tudott szerezni: műsorozatát nem meritette ki, mert mindennap uj dalt szerzett, előbb szavakat és hozzá zenét; eszméi csak ugy magától jöttek, ámbár hogy egy betűt sem tudott olvasni. A rimelés sok kivánni valót hagyott fen költeményeiben, de a mérték bennök mindig helyes volt. Különben Reinette volt a fiatal költő lelkesitője. Minden hajnalban megkapta a lányka ablakzenéjét, ablakai egy kertre nyiltak; a szomszédok még mind aludtak, Placida asszony, ki későn szokott lefeküdni, mert estéit azzal töltötte, hogy boltjában csomagolt és rendezett, mindig jóval napfeljötte után kel fel ágyából. De a kertbe lehetlen volt bejutni, mert a magos kerités tetején, még sürün bevert hosszu vasszegek meredtek ég felé.

Placida asszony félt a tolvajoktól s soha sem feküdt le addig, mig este körül nem járta a kertet, az udvart, s maga be nem zárt minden ajtót s ablaktáblát. De Placida házán tul emelkedett valami magas háznak romja, vagy egy elkezdett háznak félig megépitett falai, négy felmeredő fal, s egy karfa nélküli széles lépcsőzet, melyen fel lehetett jutni a padlózat s tetőzet nélküli felső emeletre; a legfelső lépcsőről, ötven l pésnyi távolban, látni lehetett a Reinette ablakát.

Toniel felment oda, még nap felkölte előtt, s elénekelte ájonan szerzett dalait, az ablak a dal kezdeténél azonnal megnyilt, s egy leány fej, hosz-

Iskola Alapítvány - Kolozsvári Központi Egyetemi Könyvtár © Fundația pentru Școală - BCU Cluj-Napoca.

évig tartott a viszony; a társulattal minden tekintetben meg voltunk elégedve s ők viszont mi velünk, a mi közönségünkkel. Azonban ők tulkövetelők voltak, mi pedig tulságosan csökönyösek, a kötött szerződést ők felbontották, mi kiengedtük őket. Valljuk be, hogy mindketten hibásak voltunk.

A felbomlott szövetség után — vagy talán épen e miatt — a debreczeni régi társulat tagjai közül néhányan szövetkeztek s consortiumot alakitva, kisérletet tettek Debreczen és Nagyvárad város együttes megnyerésére. A kisérlet sikerült — mindkét városban három évre kaptak engedélyt.

Az eléggé jól szervezett és begyakorolt társulat a mult évben nálunk kezdette meg működését, kedvvel és teljes bizalommal a jövő iránt. A közönség pártfogásába vette őket, elnézte a hibákat s az itt-ott mutatkozó hiányokat, tudva azt, hogy fiatal, még teljesen egygyé nem érett társulattal van dolga. Kellemes társadalmi élet, összetartás fejlődött ki a közönség és a társulat tagjai között. A társulat tiszteletreméltó tagjai szivesen látott vendégei voltak minden körnek, minden háznak; szóval a társadalmi kapocs szorosan füzte őket a közönséghez.

A szinidény kedvező volt végeredményében, daczára a tetemes beruházásoknak, mit a társulat tett, az anyagi eredmény hiánylatot nem tüntetett elő. Ekkor mentek át Debreczenbe kedvező auspiciumok között, mert ott szintén őszinte örömmel várták a régi jó társulat tagjainak jövetelét, kik hivatva voltak a mult idők sikereit, a közönség legtöbbször megtölté a szinházat.

Ez szülte meg a visszahatást, a siker elbizottá tesz; igy volt ez a szintársulatnál is, a váradi kedvező nyár, a debreczeniek pártfogása, önbizalommal, vagy jobban mondva, elbizakodással tölté el, az igazgatóságot — vagy inkább annak egyes tagjait. Evés közben jön meg az étvágy, — mondja a példaszó s ennek igazsága soha jobban be nem bizonyult, mint e szintársulatnál. A pénz elbizottá tette őket, azt akarták, hogy a müvészet tőkéje uzorás kamatokat hajtson. A müvészetet elárendelték az üzletnek, egyedül csak erre voltak tekintettel.

A debreczeni sajtó, utóbb a közönség is észrevette a manövert, melylyel zsebét megkerülni akarják. A sajtó felemelte szavát és tiltakozott a közönség hasonlóul és nem járt szinházba; az idény vége felé a napi bevételek csökkentek; elkezdődtek a vendégszereplések, melyek mégis lehetővé tették azt, hogy az idény elején öszszegyüjtött összeghez nem kellett nyulniok.

De a közönség bizalma meg volt ingatva, erkölcsi reputatiójokat foltosan hozták át Nagyváradra. A debreczeni sajtó éles recriminatiókba bocsájtkozott; több kellemetlen jelenet fordult elő, az érzékeny müvészek és a sajtó képviselői között, Lásziék eltávozása alkalmával a közönség Lásziékkal demonstrált az igazgatóság ellen.

Ez megtette hatását a tagokra is, kik látva a közönség hidegülését s a dolgokat közvetlenségből szemlélve vágytak át hozzánk nyárára, — hátha itt ismét minden megváltozik, s talán a multak feledve lesznek.

Átjöttek hozzánk, — de csakhamar csalódniok kellett

A szintársulat tehát átjött Nagyváradra. A társulat erejében és müvészi egybealkotásában reménykedve, a szinügyi bizottság véleménye alapján, a közgyülés is megadta az engedélyt arra, hogy a jelenlegi — már az idő rongálásainál fogva teljesen alkalmatlan — szinkörben még ez évben előadások tartathassanak; daczára annak, hogy előzőleg kimondotta, miszerint ez épületben többé játszani nem lehet. De méltányos akart lenni, mert a társulat igazgatósága száz ember existentiáját emlegette, mely koczkáztatva van, pedig csak az igazgatóság érdekei forogtak szóban.

De a város közönsége ezt is figyelembe vette. A bérlet, mint ezzel az igazgatóság dicsekedett, jobban ütött ki, mint a mult évben; kezdetben a közönség a régi volt, megtölté a szinházat. Belettek mutatva az uj tagok, kik mindnyájan előre a tökély legmagasabb fokán állóknak voltak hirdetve. Alig telt el pár hét, a közönség pártolása megcsökkent, megismerte a társulatot, belátta, hogy az ujak között alig akad egy pár figyelemre méltó tehetség, a java most is csak a régiek közül való, de a kik között többen már szinte olyan fogyatkozásokban szenvednek, melyek a kor előhaladásával járnak, iránt ok a közönség csak a mult emlékei tekintetből gyakorol jó indulatu elnézést.

E lapok hasábjain fejtegetve voltak már több izben a társulat szervezeti hibái, laza egybefüggése, hiányos összjátéka, tapintatlanul egybeállitott repertoirja, s a mi fő, a hézagok az egyes szerepkörök betöltésénél, melyek teljesen indokolttá teszik a közönség hideg részvétlenségét, szinházba nem járását.

De mindezeket igen természetesnek találjuk; mig a szinügy magánvállalkozók kezeiben van, addig első sorban áll az üzleti érdekek, s csak ezután következik a szinügy és a közönség érdeke. Azért gondolunk mindég jó emlékkel vissza a régi debreczeni és ujabban a kolozsvári szintársulatra, mivel az előbbeninél Debreczen városa, az utóbbinál pedig az erdélyi orsz. szinházi választmány és a királyi subvenczió lehetővé tették azt, hogy a társulat teljes — minden szerepkört betöltő erőkkel — jöjjön át hozzánk, megszerezték a vidék első rangu tagjait és képesek voltak a két város közönségének követelményeit teljesen kielégiteni.

Előttök első sorban nem az anyagi érdek állott, mert biszen biztositva voltak, hogy az esetleges hiánylat felfedezve lesz; hanem mindég a müvészi tökélyre törekedtek, s nemes ambitió volt nálok megfelelni a müvész névnek és hivatásnak.

Hiába, Debreczen városa nem birta az áldozatot, melylyel a valódi müvészet gyámolitása mindenütt a világon jár, kiadta kezéből a szinügyet magán vállalkozóknak — látjuk minő eredménynyel. Kolozsvárott maradt minden a régiben, sőt a subventiót ez idő óta felemelték 20,000 frtra, oly tekintélyes összegre, minővel Magyarországon a legjobb társulatot lehet szervezni.

Debreczentől a debreczeni szinház magán vállalkozóitól soha sem várhatjuk igéneink kielégitését, mint ezt fentebb bebizonyitottuk. Nem marad tehát más hátra, mint szövetkezni Kolozsvárral, hol tekintélyes királyi subventió és egy jókora összeg szinházi alapból várhatja a szinügy támogatását, és igy természetszerüleg várhatjuk mi is egy jó társulat szervezését.

Kolozsvár nem idegenkedik az eszmétől, mert hallottuk azt is, hogy egész éven társulatot fentartani egy olyan kis városnak, mint Kolozsvár lehetetlen; a nyár felemészti a téli keresményt, fel a subventiót, sőt még ezen felül is jókora összeget. — Holott nyárára az ország legkitűnőbb nyári állomásával szövetkezve, kifogástalan társulatot lehetne fentartani minden áldozat nélkül.

Itt az ideje tehát, hogy Kolozsvár megtegye az elhatározó lépést, biztositandó magának Nagyváradot, mert a szerződés a jelen társulattal jövő évben lejár, vagy lehet, hogy még ez évben is véget ér.

Tudjuk mi nagyon jól, hogy a kolozsvári intéző körökben többen vannak ellene a Váradi szövetkezésnek, de van egy lelkes barátunk ott: Korbuly Bogdán úr, a volt intendans, ki akkor állott az ügyek élén, midőn egy kalap alatt voltunk, ő tudja legjobban, minő előnyei vannak Nagyváradnak. A szinügy Kolozsvár és Nagyvárad együttes érdekében fog cselekedni, ha ez egyesülést a megoldás elé vezeti. — A kolozsvári szinházi választmány tudja az ő érdemeit méltányolni, szavait mérlegelni, ha ő kimondja nyiltan, hogy Nagyvárad szövetkezése képes megmenteni a kolozsvári társulatot az elcsenevészedéstől, úgy szavait tettek fogják követni.

Mi a magunk részéről és velünk együtt a közönség, szives örömest fogadjuk a kolozsvári társulat jövetelét, mert tudjuk, hogy közönségunk érdekei kielégitést csak igy nyernek, csak igy nyerhetnek. — Egy tartós, hosszabb időre terjedő kötés olyan társulatot teremthet, mely felülhaladja az ország minden eddigi vidéki társulatait.

Azért tehát szövetkezzünk Kolozsvárral!

A zsidók és az uzsora.

A németországi zsidóközségek szövetsége, melyhez 400 község tartozik, röpiratot tett közzé, melynek czime: „Előmozditotta-e a zsidóság az uzsora üzelmeket? „A röpirat tartalma, mely a zsidó vallás elveit s nem egyesek eljárását fejtegeti, a következőkben foglalható össze:

1. A biblia megtiltja a kamatok elfogadását; az uzsora fogalmát egyáltalán nem ismeri. 2. Ezen tilalmat, mely a bibliában történeti okoknál fogva csak a zsidók közti forgalomra vonatkozott, a Talmud nemcsak megerősitette és szigorubban fejezte ki, sőt kiterjesztette a nem-zsidókkal való forgalomra. 3. Ha a zsidóvallás már a kamatokat is megtiltja, magától értetődik, hogy még inkább elveti az uzsorát, azaz a tulságos és szerfölött nagy kamatot. 4. Ezen tulzott kamatvétel ellen küzdöttek a későbbi rabbinusok, mikor a bibliai és talmudicus törvény absolut kamatvételi tilalma tarthatatlanná vált. 5. Különbséget zsidók és keresztények közt a későbbi zsidóság sem ismer a kamatvétel tekintetében. Ezt bizonyos korlátok közt meg kellett engedni, de a kizsákmányoló kamatüzletet, az uzsorát ugy keresztényekkel, mint zsidókkal szemben a zsidó tan nemcsak meg nem engedi, de kárhoztatja is. 6. A zsidó vallás e szerint nem mozditotta elő az uzsorát; sokkal többet tettek ez irányban a középkor nem zsidó törvényei és intézményei, melyek a zsidókat vallásuk ellenére egyenest kényszeritették az uzsoráskodásra 7. Csak az ujabb törvényhozás engedte meg a zsidóknak, hogy az egyoldalu kereskedelmi irányt, melyet a középkor rájok tukmált, elhagyják és vallásukhoz képest uzsora-üzletektől tartózkodjanak. Ezen üzletek a zsidók közt folyvást csökkennek, a hol a felekezetek polgári és társadalmi egyenlősége keresztül van vive; de otthonosak, a hol ezen egyenlőség még nincs meg. 8. A zsidóság sajnálja az uzsoraüzelmeket, mint idegen és ellenséges jelenséget és azokat, kik a zsidó vallás szava és szelleme daczára a mai szabadabb és enyhébb viszonyok közt ily üzletekkel foglalkoznak, nem ismerheti el igaz fiai gyanánt. 9. Minden törvényes rendszabályt, mely az uzsorának ugy zsidók, mint keresztények közt elejét veszi, általános emberi és specialis zsidó szempontból örömmel kell üdvözölni.

Napoleon Lajos herczeg temetésének előkészületei.

Chislehurstben majd teljes számben van már együtt a Napoleon-család, mely gyászba borulva várja a fiatal herczeg holttestét. Általában azt hiszik, hogy Napoleon herczeg is el fog jönni s hallgatagságát csak abból magyarázzák, hogy irányában is ugyanily magatartást követnek. A nők közül Lebreton, Bourlaki, Lermina és Roucher asszonyok tartózkodnak a kastélyban.

Goddard ábbé a császárnénál időz, kit vigasztal. Bourgoing b. és Corvisart orvos Murat herczeget támogatják, ki a gyászszertartást rendezi. Pietri az angol hatóságokkal tartja fenn az érintkezést. Bassano hg. és Morice, ki a császár főajtónállója volt, a vendégeket fogadják.

A császárnő nem hagyja el lakosztályát. Imádkozik, vagy imákat olvastat el magának.

A holttestet hozó hajó Spitheadbe jövő szerdán érkezik; innen a királynő yachtjára, az Enchanteress re vitetik, melynek egész előrészét s a termet feketével diszitik. A yacht-on hatan fogják kisérni a koporsót: Murat hg. Aquado marquis, Turenne vicomte, Bourgoing b., Bassano hg. és Bonaparte Károly hg. Ez utóbbi teljesen össze van törve a fájdalomtól. Atyai szeretettel viseltetett a császári herczeg iránt, ki viszont vele kiválólag rokonszenvezett.

Az Enchanteres egyenesen Woolwichban köt ki. Itt a southwarki püspök és Goddard abbé előtt, constatálják a holttest ugyanazonosságát. Jelen fog lenni a bonapartista pártnak néhány tagja is.

A koporsót ismét lezárják s a legnagyobb csendben viszik a partra s az éjjelre elhelyezik az arzenalban, hol a kir. tüzérség őrizete alatt marad másnap reggelig. Ekkor két összekapcsolt ágyutalpra helyezik, mely franczia és angol lobogókkal lesz befödve s igy viszik lassu menetben Chislehurstba.

Az eddigi megállapodások szerint a holttest rövid időre a kastélyban helyeztetik el, hogy a császárné imádkozhassék mellette ott, hol oly szeretettel környezte őt életében. A családi szobát e czélra már berendezik, a bútorokat kihordják onnan s a szoba teljesen feketével vonatik be.

Csak a herczegek és a család tagjai lesznek tanui e fájdalmas jelenetnek, midőn a szerencsétlen anya utolszor fogja látni szeretett fiát.

Innen a Saint Mary kis kápolnába viszik a koporsót és pedig a woolwichi tüzérség kiséretében. Itt fog a szerencsétlen herczeg elhelyeztetni, a hol atyjának tetemei is nyugosznak.

Az angolok mélyen érzik a fájdalmat, mely a császárné keblét marczangolja. Chislehurst körül tengernyi nép gyülekszik.

Kossuth és a szónoklat.

Verhovay irja az „E—s"-ben:

Hogy maga Kossuth minő előszeretettel viseltetett a szónoklat iránt, mielőtt szónoklataival legfényesebb diadalait aratá, arra nézve maga volt szives élettörténetéből egy episódot elbeszélni.

Arról volt szó: halad-e egyben másban a nemzet.

— „El-el gondolkozom — szólt hozzávetőleg, vajjon távol a hazától, nem maradtam-e hátra, mig odahaza talán haladtak?

Közbe vágtam:

— Nagyon boldogok lehetnénk, ha csak meg közelitőleg is ugy haladtunk volna, mint kormányzó ur Baracconéban. Hanem bizony kormányzó ur haladása mellett mi nagyon elmaradtunk. Haladást, fájdalom csak a roszban és erkölcstelenségben tettünk, s ez haladásnak nagy visszaesés.

Erre elmondta Albachchal, a hires egyházi szónokkal való találkozását és beszélgetését.

Albach nagy feltünést okozott Pesten szónoklataival. E beszédek nemcsak az előadás, hanem tartalmuk által is rendkivül kiváltak a közönséges egyházi szónoklatok közül. Albach nem a dogmák feszegetésének elcsépelt tárgyát választá szónoklatai alapjául. Ő azokkal nem igen törődött, nem is igen volt rabjuk. Albach az erkölcstársadalmi téren mozgott beszédjeivel. Az élet mindennapi viszonyainak beható ismerete a társadalmi élet viszásságainak és erkölcsi kihágásainak ostorozása mellett, az emberileg köteles erényesség és a társadalmi együttélés természetéből folyó erkölcsösség nagy hatásu predikátora volt.

Kossuth szintén eljárt hallgatni, bár protestans volt. Sok élvezetest és tanulságost talált szónoklatain. Szinte szeretett volna vele megismerkedni. Egyszer aztán találkozott vele. A zápor kergeté őket össze. Kossuth már a kapu alá menekült, midőn Albach jött és menekülési hely után fürkészett szemeivel. Kossuth oda hitta a kapu alá, s itt beszélgetésbe merült vele. Kossuth intézte a kérdést: mondaná meg, honnan meritette az élet oly beható ismeretét, s azon életbölcsességet, a mely beszédjeiből kisugárzik. Mint pap nem lehetett azon helyzetben, hogy az élet viszonyait közvetlen szemlélet által kiismerje, hogy aztán oly itéletet mondhasson felettök és oly kiváló érzékkel állitsa fel az élet számára az elveket.

Albach feleletképen elmondta, hogy mielőtt pappá lett, ifjukori éveit a világban élte át. Élt és élvezett, tapasztalt és ismerkedett a nélkül, hogy gondolkozni, elmélkedni az élet fölött akár kedve, akár ideje lett volna. Mikor pappá lett, bő alkalma nyilt gondolkozni az eltöltött élet és tapasztalatai fölött. Mediatizált, és ez vezeté rá azon igazságokra, a melyekre e nélkül soha se jött volna rá.

— Önök oly gyorsan élnek — mondá Kossuthnak — hogy nincs idejök elmélkedni az élet fölött. Pedig csak a szigoru elmélkedés vezet rá az élet kiismerésére és az életbölcsesség igazságaira.

„Saját élettapasztalatomból győződtem meg magam is — mondá elbeszélésének folytatásául Kossuth, — mily igaza volt Albachnak." És elmondá, hogy midőn fogságra vetették, eltiltották a veszélyes irányu könyvek olvasásától. Ugy gondolta, hogy talán nem fogják „veszélyes irányu" müveknek találni, ha egy angol grammatikát és Shakespeare kér be a börtönbe. Nem találták. Megkapta a kért könyveket. Hozzá látott az angol nyelv megtanulásához, s egyuttal mediatisált, gondolkozott, elmélkedett a közviszonyok felett.

Mikor aztán az országgyülés szabadon bocsáttatását feltételül tüzte a koronának és végre elhagyhatta börtönét, azzal az elfogultsággal és félelemmel jött ki, hogy elszakitva a közélettől, s egy czellába csukva, nagyon hátra kellett maradnia, mig a világ ez alatt haladt, hanem szét nézve, eszébe jutott Albach. Mégis jó a mediatizálás. Az emberek élnek, nem érnek rá gondolkozni a látott, hallott és tapasztslt dolgok felett. Az élés lázában elhamarkodva hozzák meg itéleteiket. Neki bő alkalma volt elmélkedni.

KÜLFÖLD.

Az orosz lapok legujabban szellőztetni kezdik a román kamarában a tárgyalás alatt levő zsidó-kérdést. A Golosz jul. 7-iki számában erről czikkezvén, szószerint ezeket mondja: „Mi csak ritkán és nagyon is nem örömest beszélünk a román politikáról. A diplomatiai irány, melyet a bukaresti kormány azt 1877. évi háboru után magáévá tett, oly természetü, hogy az orosz sajtónak nagyon kellemetlen az értéke szerint megitélni, megemlékezvén, hogy a román sereg bajtársunk volt Plevna alatt s részben elömozditotta Ozman pasa capitulátióját. Ha Plevna alatt nem is hoztak szégyent elődeikre — a dákokra, a románok, a diplomatia terén a román „kormányférfiak" a politikai rabulisták és tolakodók csunya szerepében mutatkoztak. Ha Románia nem volna oly csekély jelentőségü egyes nemzetközi politika szempontjából, az orosz-török háboru után kormányának cselekvési formája mindenesetre a boszankodás érzetét hagyná amaz ország kormányférfiainak kebelében, melynek az egykori Moldva és Oláhország függetlenségüket és jelentékeny területi nagyobbodásukat köszönik. A dolgok mostani állásánál valóban ilyen boszankodás nem létezik, és bennünk oroszokban, elő nem idézhetik azt még az oly különös esetek sem, mint az Arab-Tabiát illető viszály. Azonban nagyon csalódnak Bukarestben, ha Oroszországnak Románia irányában táplált viszonya után itélnek s azt képzelik, hogy a többi hatalmak is készek oly jólelkü elnézéssel viseltetni a román politikusok iránt, kik azon mesterkednek, hogy a körülmények mostani alakulásából lehető sok hasznot huzzanak tartományuk számára, igen keveset teljesitve a berlini congressus által Romániára rótt kötelezettségekből."

Mahmud Nedim pasa kineveztetett a török államtanács elnökévé; szerdán irta alá a szultán a kinevező iradét, Mr. Layard, ki legkonokabb ellenzője volt az ex-nagyvezér visszahivásának, ugy nyilatkozott a napokban, hogy ha Mahmud Nedim pasa elkövetett hibáinak jóvátevésére fogja felhasználni rehabilitálását, ő benne őszinte barátra fog találni. Kérdés azonban, ambitióját fogja-e képezni a volt nagyvezérnek Layard hajlandóságának kiérdemlése. Más részről meg feltehető, hogy Mahmud Nedim visszatérése a török államügyekhez egyike volt azon okoknak, melyek Salisburyt táviratilag jelzett legutóbbi beszédére inditották. — Tudvalevő, hogy a marquis e beszédében komoly figyelmeztetést intézett a török államférfiakhoz, hogy vessenek végre gátot a számos visszaélésnek és a lábrakapott romlottságnak.

Lapszemle.

A „Pesti Napló" az ő hite szerint szomoru dologról beszél. Magyarország egyik főtisztviselője: — mond — gróf Zichy Ferraris Viktor belügyi államtitkár ellen a nyilvánosság előtt oly vádak emeltetnek, melyek sulya alatt az ország jó hirneve szenved. E vádak törvényszékileg nincsenek bebizonyitva Óhajtjuk, hogy birói itélet által megczáfoltassanak. Követeljük, hogy birói vizsgálat indittassék, mert egy államtitkárnak becsülete nem az ő magánügye, a közügy a köztisztesség ügye, mely felett az államügyész őrködni tartozik. Reméljük, hogy a jelen esetben ez meg is fog történni s igy a dolog személyi részére nem lehet több megjegyzésünk. A Tisza miniszterium egyik legfőbb hibája, hogy dusgazdag elnökének s minisztertársainak tiszta kezeivel dicsekszik, azonban számos vagyoni zavarokkal küzködő s tehát általános szabály szerint sok kényszernek alávetett párthivekkel környezi magát, s hogy ezeken segitsen, kinevezi a főbb hivatalokba. „Enrichissez vous" mondá Guizot a francziáknak, „gazdagodjatok" suttogja Tisza barátainak, s oly állásokba teszi őket, hova a gyanu árnyának sem szabad férnie. Mi tehát a tagadhatatlanul létező s terjedő corruptióért a Tisza kormányt teljesen fel nem menthetjük, mivel bár maga a miniszterium legyen szeplőtlen, elég, hogy a corruptiót felülről sok esetben protegálja.

A „Hon"-ban György Endre a külföldi szakértőkről szól: A kormány és törvényhozás engedett a közvéleménynek, s a külföldi szakértők már a Tiszaszabályozás fölülvizsgálatát meg is kezdték. De illusiokban képtelen vagyok ringatni magamat. Oly eredményt, minőt a közvélemény vár, melynek panacaeája lett a külföldi szakértők meghallgatása, én képtelen vagyok jósolni. Nagyon becsülöm a behivott szakértők egyéni véleményét. De e nagyrabecsülésem nem gától meg szkepsiseimben, melyek teljesen tárgyi okokon nyugosznak. Ugy tetszik nekem, hogy a Tiszaszabályozás hibái is a compromissumokon nyugosznak, s mereven Vásárhelyi vagy mereven Paleocapa szerint valószinüleg nagyobb siker éretett volna el. Öt szakférfiu birálni kitünő organum, de tanácsot adni aligha. Jelenlegi külföldi szakértőink továbbá meg vannak fosztva a belföldi legilletékesebb szakértők felvilágositásaitól. Hermetice el voltak és el vannak zárva mindenkitől, a ki a Tiszaszabályozásban részt vett. Pedig rájok nézve a legbecsesebb substratum épen a történeti rész lett volna. Ha bizunk a meghivott szakértők tudományos, önálló felfogásában, miért megfosztani őket azon nagyérdekü adatoktól, melyeket csakis tiszai szakférfiaink adhatnak; ha pedig oly gyenge meggyőződésünknek tartanók, hogy a

---

szu lebegő barna fürtökkel jelent meg az ablak nyilatánál; az ének végeztével, Reinette felemelte kezét, s csókot hányt Tonielnek. Azután hosszasan beszélgettek, különösön szemeikkel, melyekkel mindenféle gyöngédséget tudtak egymásnak elmondani; a kézmozdulatok pótolták a hiányokat. A kar felemelése, kezek, ujjak különbözőképpen való mozgatása által a boldog ifju tudtára adta a fiatal leánynak, hogy mennyi pénzt kapott azelőtti estén, és hogy mire forditotta az összeget: az ágyak megvétele már nem messze áll, a vas ol alak hossza két méter, a deszkák meg vannak rendelve az ácsnal, még néhány nap s a szalma zsákról is lehet gondoskodni; ezen kivül kell még két szék s egy kicsi asztal; a többit majd rendre beszerzik.

Mindent egybevetve szeptember 8-kán Predigrotte napján meg lehet tartatni az esküvőt; don Kristofo értesitvi van, s ő gondoskodni fog a szükséges iratokról. Ezután ismét gyöngébb szembeszéd következett, telve szeretettel s boldogsági igéretekkel. Ekkor Reinette hirtelen ajkaihoz emelte mutató ujját: csend! A ház lakói kezdenek ébredezni, Placida asszony kiugrik ágyából, s szalad faliszekrényéhez, megnézni, ha ott vannak papirjai s áru czikkei. Két a távolban vetett csók keresztezi egymást a légben, s az ablak bezárul:

Isten veled Toniel! Toilett ekkor ismét leszáll örömtől s életkedvtől dagadó kebellel s áthaladva Salerno utczáin teljes hangján énekeli el új dalát a felkelő napnak.

Azonban, vigsága mellett kezdett kissé pénzsovár lenni; a házasságra való kilátás takarékossá tesz. A helyett, hogy pénzét sorsjegyekre pazarolja, mint ez előtt, vagy számlálatlanul Pallone kezeibe dobja, meggyüjtögette a rézpénz darabokat becsomagolva, mint Placida asszony, s a tiz sous s bankjegyeket, tizenkánt boritékozva, szépen félre tette. Alkudozott, mikor epret akart venni, s ha a kofa nem akart engedni semmit, némi boszusággal szárazon költötte el kenyerét. Egy napon még azt is megtette, hogy egy szegénynek megtagadta alamizsnát adni, azt mondva neki, mit a gazdag polgarok, vagy felvilágosult filantropak szoktok: „Dolgozz!" Az is igaz, hogy azonnal megbánta rosz tettét, rögtön visszafordult s egész marok apró pénzt adott oda a koldusnak, hanem azért az első mozzanat a rosz indulatra mégis csak meg volt keblében. Toniel szive kezdett megromlani, Toniel kezdett kapzsi lenni; midőn a préfect, vagy a sweizi gyáros, csak sonskat dobtak neki, elégületlenül huzta félre száját.

Toniel kezdett féltékeny lenni, egy másik büne a házasodni készülőknek.

Harmincz, negyven izben is elésétált napjában a bolt előtt, hol Reinette a számoló asztal előtt ült; de nem mert bemenni, mert a bolt tulajdonosnőjének az nem tetszett volna. Placida asszonynak nagyon jó szive volt, de nagyon gyakran ismételt egy mondatot, melyről azt hitte, hogy ő találta ki: „az idő pénz". Azonban mégis megengedte, hogy három, a háznál lakó „donciccilli (arszlán), jobb kezökön fehér kesztyükkel" s lefüggő pofaszakállal, ott időzzenek jó hosszason a boltban, hol elszivtak két szivart, három sousval fizetve párját. A „donciccillik szivarozás közben, szépelgő szavakat intéztek Reinettehez, ki kedvtelve fogadta a hizelgéseket, mert éppen nem volt ellenére, hogy csinosnak találták.

(Folytatás köv.)

Iskola Alapítvány - Kolozsvári Központi Egyetemi Könyvtár © Fundația pentru Școală - BCU Cluj-Napoca.

legelső szép szóra oda dobják tudományos felfogásukat, renomméjokat: hát akkor ugyan miért hivtuk be?

NAPI HIREK.

Kolozsvár, 1879. jul. 13.

— A m. kir. pénzügyminiszter, Felszegi Lajos brassói kir. törvényszéki aljegyzőt, ugyanoda jegyzővé, Balla Albert marosvásárhelyi törvényszéki és Végh Albert ottani járásbirósági irnokokat pedig kölcsönösen áthelyezte.

— **Az este** (jul. 12.) a nyári szinpad deszkáin ismét „Niniche“ jelent meg, a hirhedt párizsi cocotte. A kétes existentiáju grófnét ezuttal Pálmay Ilka asszony személyesitette; játéka csak úgy ragyogott a könnyedségtől, élénkségtől s bizonyos bájtól a kifejezésben, mi Pálmay I. asszony minden alakitását oly vonzóvá teszi. Azonban kár, hogy játéka olykor olykor élesebben szinezte az egykori cocotte jellemét és pikáns helyzeteit, semmint ezt a darab renoméja érdekében kivánatosnak tarthatnók; nagy hátrányául szolgált alakitásának hangjának feltünő gyengesége, mi ugy látszik rohamosan fokozódik; mindazonáltal ez nem gátolta Pálmay Ilka asszonyt, hogy mindenik coupletját olyan élénk szinezéssel ne adja elő, hogy vagy kettőt közülök nem tudott megis mételtetés nélkül hagyni a közönség. Különben az egész előadás meglehetős laza és vontatott volt, a mi pedig Szombathelyit (Anatol), Gabányit (Karsziszki), Krasznainét (Sylleriné) és Varadi Miklóst (Grégoire) nem gátolta, hogy igen jó alakokat vigyenek szinpadra.

— A **„Hilária“** dalegylet tegnapi (jul. 12.) tánczczal egybekötött dalestélye a Lövöldében nagyon népes és pompás vigalom volt, pedig az életrevaló egylet az egész ünnepélyt egész zajtalanul olyan szerényen készitette elő, mintha nem is jubileum lett volna. A dalestély, ugyanis, az egylet 10 éves fennállásának emlékünnepe volt, melyre a helybeli másik két dalegyleten (a „Kolozsvári Dalkörön“ és „Polgári Dalegylet“-en) kivül még mintegy 40—50 dalár jelent meg az erdélyi részekből, a szász vidékekről (Szebenből, Segesvárról, Medgyesről, Beszterczéről stb.) A jubilaris ünnepélyt délután 6 óra tájt kezdették meg, az összes dalárok (valami 100-an) a Hilária és Polgári Dalegylet lobogója alatt és a katonai zenéje mellett a Lövöldébe kivonulván. Az ünnepély izletesen földiszitett helyszinén megérkezve, a nagyszámu közönség előtt kezdetét vette az ünnepély a lapunkban közlött programm szerint. Először is Mercadante „Ünnepi nyitány“-a zendült fel, melyet a katonai zenekar adott elő. Azután a három helybeli dalegylet egyesült énekkara a Hymnusz első stropháját zenditette rá hatalmasan és lelkesen. Ekkor a Hilária derék elnöke: Groisz Károly lépett az emelvényre s a következő szavakkal üdvözölte az ünnepélyre megjelenteket: Igen tisztelt vendég koszoru! tisztelt dalár testvérek. — Midőn a kolozsvári „Hilária“ dalegylet a mai napon tiz évi fennállása ünnepét üli meg — nékem jutott a szerencse mint annak ez időszerinti elnökének — önöket mind nyájokat üdvözölni s köszönetet mondani szives megjelenésökért, köszönetet mondani azon tisztelt műbarát, és pártalóknak — a kik ezen egylet 10 évi fenntarhatását anyagi, mint szellemi tekintetben pártolva azt — elősegiteni méltoztattak. — A midőn ezen köszönetet a „Hillária dalegylet“ nevében kifejezem, annak nevében fel is kérem, hogy ezen támogatásokat jövőre se vonják meg ezen szép törekvésü egylettől — mert hisz anyagi segély s szellemi támogatás nélkül a dal is hallgatag marad. Köszönetet mondok továbbá a kolozsvári két testvér-dalegyletnek, melyek közreműködésük által ezen ünnepélyt emelni szivesek, az által a dalártestvéri egyetértés szép jelét adják. Köszönetet mondok végül a „Hillária dalegylet“ működő tagjainak kik ezen egyletet műtörekvéseiben támogatták, s annak most 10 évi fenállási ünnepét ülik, kérve mikép a „Hillária dalegyletet jövőre is közreműködésökkel nemes czélja a dalmüvelésében elősegiteni sziveskedjenek. Az egylet 10 évi fennállásának története később lévén műsorozaton, most a midőn ezen ünnepélyt megnyitom, nem bocsátkozom a mult szép és eseménydús tárgyalásába csak szives Isten hozottat mondok a tisztelt vendég koszorunak, titeket pedig kedves dalár testvérek felhivlak, hogy egyesülten a dal iránti lelkesedésben zengjétek el ama dicső dalt: „Isten áld meg a magyart!“ Hatalmas éljenzés és a Hymnus utolsó strópnájának fölzengése követte az elnök e szavait. Ezután a programm többi részeit adta elő majd a „Hilária“, majd a három helybeli dalegyletés a zenekar, mi közben Szabó Károly, a Hilária működő tagja csinos alkalmi beszédben ecsetelte az egylet tiz éves történetét. A dalra természetesen táncz következett; a társas tánczokat több mint 120 pár tánczolta, oly tekintélyes szám a mekkorával még ez idény egyik nyári vigalma sem dicsekedhetett. Érdekes mozzanatak volt azestélyne a szász dalárok, nagyobb részt a jelenleg Kolozsvárt időző néptanitók által előadott magyar dal, melyet az illetők csak azóta tanultak be, mióta városunkban időznek. A hatalmas tapsra és éljenzésre szász honfitársaink még két német dallal kedveskedtek. Mondanunk sem kell, hogy szász atyánkfiai igen szépen, teljes praecisioval exequalták dalaikat; nem hiában ismeretesek szász hazank fiai országszerte ugy mint par excellence dalárok, kik dalban és dallal nőnek föl. A minden tekintetben valóban kitünően sikerült vigalomnak, melyen szép és nagy közönség (mintegy 6—700,) vett részt, csak a pirkodó hajnal vetest véget.

— **Szinházi hirek**. Jövő héten kedden a **Varázsfátyol** czimü kedvelt látványosság kerül szinre; a darab diszleteit Beczkóy újból festette. — Ma, vasárnap a **Toloncz** kerül szinre, Pálmai Ilkával a czimszerepben, Ördög Sárát Farkas Irma, Mravcsákot pedig Bokodi adja. — A hires **Papagáj** czimü operettből már megkezdették a próbákat; az újdonság, hacsak valami akadály nem jön közbe, szombaton kerül szinre először. — Augusztus elején szerződtetési czélból két szerelmes-szinészt fog bemutatni a művezető a közönségnek: **Somlót** és **Demidort**. A szerint a mint egyik vagy másik megnyeri a közönség tetszését, fog valamelyik a téli idényre szerződtetni.

— **Mit szabad Kolozsvártt előadni?** Kolozsvártt a fővárost megelőzőleg a napokban adatott „A szinésznő férje“ czimü darab, a melynek alkalmából laptársunk, „M. Polgár“ azt jelentette ki, hogy Molnárnak nincs fogalma róla, mit szabad és mit nem szabad előadatni. E darab tegnap került szinre Budapesten; ide igtatjuk mindazon szini birálatokat, a melyek eddig a fővárosi lapokban e darabról megjelentek. Az „Ellenőr“ irja: „A „Szinésznő férje“ czimü franczia bohózat jó hire zsufolt házat varázsoltak elő, ami bizony juliusban csodának is megjárná. A közönség pompásan mulatott, főleg a 2. és 3 felvonás tarka bohóságain és sokat tapsolt.“ A „Hon“ irja: „Sok elevenség van a darabban, bárha helylyel közzel megakad s csak a szinpadi hatás kedvéért beszőtt jelenetek s gyakran drasticus bon mot-k adnak neki lökést. Innentul a III. felvonás után merőben ellaposodik s a végén elvesz minden hatás és érdek. Az „Egyetértés“ irja: „A darab magasabb műigényeknek igen nehezen felelne meg s nagyon tévesen járna el az, ki magasabb kritikai szempontból tekintené e darabot, melynek czélja nem egyéb, mint mulattatni. S a szerzők e czéljukat el is érik. Bármily kevés a darabban a cselekvény, de bohózatos mulattató episodok franczia ügyességgel vannak felhalmozva benne. A darab párisi typusu alakjaiban élet pezseg, a legnagyobb bolondságok is szellemesen vannak előadva s igy a közönség mulat, kivált a második és harmadik felvonáson, melyek a legélénkebbek s legsikerültebbek.“ A »Közvélemény« irja: „Mit mondjunk e darabról? Legeklatansabb példánya ez a franczia leleményességnek. Magát a szinpadot mutatni be a szinpadon. Ma, midőn alig van már szinpadi eszköz, mit a szinműirók el ne koptattak volna, eléggé jellemezzük a szóban levő szindarabot, ha azt mondjuk, hogy itt uj eszköz használtatik s bátran hozzá tehetjük, hogy — szerencsés is, a menynyiben hatásos s bizonyára fog közönséget vonzani.“ Ime igy irnak a fővárosi lapok, azt azonban egyik sem mondja, hogy e darabot a fővárosban ne lett volna szabad előadni. Feljegyezzük ezt azon jóakarat jellemzéseül, a melylyel a „M. Polgár“ Molnár után viseltetik s a hogy deficit között vergődő szinházunknak a reclamokat csinálja.

— **Sepsi-Szentgyörgy ről irják lapunknak**: A meleg nyári napok beköszöntésével megindult a fürdővendégek mozgalma. Minden nap számos kocsi szállitja a Málnás, Tusnád és Borszék felé siető vendégserget városunkon át, a hol nem egy nézője akad az óriási terjedelmü 6—8 ló által vont szász szekereknek, a melyek némelyikén egész családok a szomszéd Romániából kényelmesen megférnek, még — fekve is. A magyar keleti vasut vonalából érkezik, kiknek városunkhoz. Előpatakhoz s az emlitett fürdőkhöz legközelebbi leszállási állomásuk Földvár, — nem mindig örülhetnek kényelmes fuvarnak utjok folytatására, s szorultságukban, ha előre nem gondoskodtak fuvarról, nem ritkán jókora borsos árakat kénytelenek kiszurni, a kényszerüséget használnukra forditó ottani fuvarosoknál. Ily körülmények közt a fürdőkre utazó közönségnek kényelme tekintetéből nem lesz felesleges megemliteni, hogy Blaskó József ur Sepsi-Szentgyörgyön levélbeli vagy irásbeli megrendelésre a lehető legkényelmesebb és jutányos áru fogatokkal áll a közönség rendelkezésére; vendéglője is oly kényelemmel van berendezve, hogy bármely nagy városnak is becsületére válnék. r. l.

— **A fővárosi** hatóság jelentékeny lépést tett iparunk és műiparunk szépészeti fejlesztése érdekében, midőn elhatározta, hogy az eddig czél nélkül működött rajziskola helyett megfelelőbb műipari és több alsóbb iparrajziskolákat létesitend jövő szeptember elsejétől fogva. E czélszerü kezdeményezés szükségessé tette, hogy oly férfiut állitson a főváros ezen — hazánkban igen fontos — ügy élére, ki odaadással és szakértelemmel vesse meg alapját a főváros jövő iparos nemzedéke kiképeztetésének. Kiküldötte tehát a főváros öszszes műipari és iparrajziskoláinak igazgatóját Vidéky Jánost, hogy a külföldnek működését e téren megfigyelve és behatóan tanulmányozva, azt fővárosunkba a körülményekhez képest átültesse. Vidéky a napokban tért vissza hosszabb külföldi utjából. Mellette a felsőbb fővárosi műipar iskolánál szervezett két tanszékre, t. i. az épitészeti és műszaki, ugy szinte az iparszobrászati és mintázási tanszékre 19 jeles — közöttük a nyilvános téren is érdemeket szerzett — férfiu folyamodott. Hát Kolozsvár városa mikor mozdul meg e téren?

— **Borzasztó szerencsétlenség** történt tegnap délelőtt 9½ órakor az üllői uton épülő belgyógykórodánál. A lépcsőháznál a negyedik emeleten négy munkás és pedig Kizel János, Vrabetz, Blaschkó és egy kőfaragólegény volt munkájával elfoglalva. A lépcsőházban nem volt más senki. Egyszerre a kiut dolgozó munkások a lépcsőházból egy nagy recsegéssel kisért zuhanást hallottak — melyet siri csend követett. A napszámosok szerencsétlenséget sejtvén, a szinhelyre siettek, s itten vérfagyasztó látvány tárult szemeik elé. A négy emeletes emelvény, a melyen a fent leirt négy munkás állott, összeroskadva feküdt szanaszét a földön s a deszkák és fák alól a szerencsétlen áldozatok rimánkodásai és jajgatásai hallatszottak. Gyorsan dologhoz fogott minden kéz, hogy mentsen a mit menteni lehet, és sikerült is Vrabetzet, Blaschkót és a kőfaragólegényt még élve kihuzni a romok alól. Borzasztó volt e szerencsétleneket megnézni. Az egyiknek keze, lába, a másiknak feje és mellkasa volt szétzuzva, és szivszaggató jajgatások között szállittattak a szerencsétlenek a kórházba. A negyediket, Kizel pallért, ki derék, szorgalmas munkás volt, a romok alól már csak halva huzták ki, s a boldogtalan családapa holtteste szintén a Rókus kórházba szállittatott. A vizsgálat, melyet megindítottak, fogja kideriteni, hogy kinek kényelmessége okozta a rémitő szerencsétlenséget.

— **Egy hivatalnok**, a ki nem ismeri el a királyt. Fodoreanu Pétei zilahi kir. törvényszéki irnok, politikai vitatkozás közben igy nyilatkozott, hogy „én magyar királyt nem ismerek, hanem csak ausztriai császárt“, s midőn a nyilatkozatának visszavonására felhivatott, azt nemcsak nem vonta vissza, hanem annak megerősitéséül sapkáját dühösen a földre vágta. A marosvásárhelyi kir. törvényszék vádlottat e tettéért a btk. 63. §. felségsértésben bünösnek nyilvánitotta és 4 havi börtönre itélte. A kir. tábla azonban a bprts 288. §. alapján vádlottat felmentette, mivel ezen **egyéni nézetével (!)** ő felsége iránti tiszteletlenséget nem tanusitott és közcsendháboritást sem követett el. Reméljük, hogy legalább fegyelmi uton más egyéni nézetre fog térittetni a t. cz. irnok úr.

— **Munkácsy**. A mikor Munkácsy Mihály még csak „Miska“ volt, Csabán tartózkodása alatt a 60-as években, több képet rajzolt, melyek csabaiak birtokában vannak. Igy Vidovszky Károly ur birja szülei olajba festett arczképét, Vidovszky János ur nővére arczképét. Bartóky László ur két szénrajzot, melyeknek egyike vizet vivő oláh nőt, másika egy oláh családot ábrázol. Ez utóbbi két képet egy pár évvel később mutatta B. L. „Miskának“, ki akkor már némi haladást tett az uj pályán s ez tréfásan azt ajánlotta, hogy csak őrizze a képet, mert idővel, mikor ő majd világhirü művész lesz, nagy becscsel fog az birni. Akkor maga sem hitte még, hogy a tréfa teljesüljön.

— **Hogy derült ki a turpisság?** A kásási uradalomban egyszer elveszett 50 zsák melyeket a legszorgosabb kutatás daczára sem lehetett többé megtalálni. Egy esztendő mulva meghalt a tiszttartó s mivel a temetéskor épen a hó esett, a gyászkocsit kisérő asszonyok kénytelenek voltak vastag felső szoknyáikat fejökre huzni és ekkor az ispán nagy meglepetéssei látta a bélléseken: „Kásási uradalom, 18. sz. 19.“ sz. stb.

— **Grosnyj Iván** czár kincsei. Nem rég Wjasmában — Oroszországban — egy porosz uri ember jelent meg, felkereste a város két legtekintélyesebb kereskedőjét Kustarewet és Neronowot s elmondta nekik, hogy ő egy okmány birtokában van, melyben világosan s érthetően meg van jelölve a hely, hol — a Wjasma kerületben fekvő Solowiny és Borzy faluk közti erdőben, a kegyetlen Iván czár kincsei el vannak ásva. A kincs két arany patkóból, egy keresztből, melynek sulya két pud (80 font) és több arany és ezüst éremből áll s az egész mintegy 49 millió rubel értéket képvisel. A három egyén szerződést kőt, melyben kötelezik magukat a kincset kiásni s az eredményeken megosztozni. Még egy baj van. A földterület, hol a kincs el van ásva, a soloviczi lelkész tulajdona, igérik, hogy neki a kiásandó kincs 15 perczentjét fogják kárpótlásul adni. Az alku létrejön. Megkezdették az ásatást, s már eddig két arany patkót találtak. Az egész vidékről óriási tömeg megy a csuda szinhelyére, ugy hogy a rend fentartása végett csendőrséget s katonaságot kellett összpontositani.

— **A dyphteritis** ellen Auguszta német császárné április 15-én a Berlinben ülésező hatodik német sebész-társulat elnökéhez Langenbeck titkos tanácsoshoz 2000 márkát küldött a diphteritisről szóló legkitünőbb munka dijazására. A pályamübiráló bizottság már összeült, s áll Langenbeck, Wirchow, Liebreich, Thiersch, Nägeli, Örtel és Klebs orvosokból. A dijra minden nemzetbeli orvos pályázhat német, franczia és angol nyelven. A pályamüvek 1880. decz. 15 ig Langenbeckhez küldendők. A dijat 1881-ben ismét összejövendő német sebész-társulat első ülésén fogják kiadni.

— **A chaeroneai** oroszlán. A görög archaeologiai társulat elhatározta a hires chaeroneai oroszlán-szobor helyreállitását, mely a maczedon ai Fülöp ellen (Kr. e. 338) vivott csatában elesett boeotiaiak sirján emelkedett. A szobrot a görög szabadságharczban levegőbe röpitették talapzatával együtt, mert azt gondolták, hogy elásott kincs rejlik alatta. — A szobor töredékeit, melyek egy kaburnori sirban, Boeotiában őriztetnek, mig nagy részük a Livádiába vezető uton van elszórva, összegyüjtik, s ismét össze fogják állitani.

— **Egy gályarab elfogatása**. Körülbelül 6 hónappal ezelőtt Párisba egy Costales Ferdinand nevü orvos érkezett, állitólag Rio de Janeiroból. Párisban nagy szelet csapott, s mivel igen jó ajánlatai voltak, a legjobb s legelőkelőbb társaságokba is bejutott. Ellátogatott a különfele clubokba, hol nagyban játszott, s még nagyobb mértékben nyert. Pár nap előtt senor Costales egy előkelő étkezőben ebédelt, mikor egy ittas ember tántorgott felé, s a hajába kapaszkodott, Costales dühösen ugrott föl, hogy a szemtelenke dőt eloldalitsa, mikor ez kiegyenesedett, merész állásba tette magát, kimondta, hogy rendőrügynök s Costalest fogolynak nyilvánitá. Az ügynök Costalesben az álnév alatt rejtőző Morint ismerte föl, de addig még nem merte elfogni, mig a hajától eltakart forradást nem látja. Azért tette magát részegnek, ugy ragadta Morint hajon. Morin Uj Kaledoniából szökött meg, hosszabb ideig élt Braziliában, s ki tudja, hogy micsoda utonmódon jutott dr. Kostales papirjainak és ajánlóleveleinek birtokába.

— **Omen**. Sándor fejedelemnek a bolgár királyok székvárosába Tirnovába történt bevonulása nagy szerencsétlenséggel járt együtt. A bevonulás e hó 8-án történt és a rákövetkező éjjelen alig 200 meternyire a polgármester házától, hol a fejedelem szállva volt, roppant tüz ütött ki, mely negyven házat elhamvasztott. Szerencse, hogy szél nem volt, különben a fejedelmet is elpörzsölte volna lakásából. Öt katona, kik az oltással foglalkoztak, szintén beleégtek. A fejedelem és Dondukow herczeg szintén megjelentek a tüz szinhelyén és ott egy óránál tovább időztek. — Sokan ezt rosz jelnek veszik, mig mások azt hiszik, hogy a szomoru kivilágitást a nihilisták rendezték.

— **Hatvanéves gyilkos**. Görömböly községében a mult szombaton egy 60 éves öreg ember azon vérfagyasztó tettet követte el, hogy miután nejét nem tudta megfojtani s az kiragadá magát kezei közül, szaladással igyekezett megmenekülni, az öreg ember egy késsel utána rohant s ugy szurta hátba, hogy az rögtön szörnyet halt. A tettest elfogták.

— **Igen fontos** találmányról beszélnek Lyonból, mely szerint a lenrostnak egészen selyem szerü alakot, fényt s rugalmasságot adhatnak, ugy, hogy a selymet idővel még ki is szorithatja. Feltalálója a lyoni selyemgyárosoktól 3 millio frankot kér A találmány által egy kiló lenczérnából 9 frankért oly szövetet lehet állitólag késziteni, mely 35 frank értékü selyemmel egyenrangu, sőt azt sok tekintetben felülmulja A kisérletek fényesen sikerültek, a kivánt összeget megadták s rögtön alakult egy részvénytársulat, mely oly hirre tett szert, hogy 500 frank értékü részvényeit két nap mulva már 30 százalék felülfizetéssel keresték.

— **Az Aetnáról.** Egy pár nap óta az Aetna délkeleti lejtőjén, különösen Zafferana városka közelében heves földrengéseket észlelnek. Mult hó 29-én e főkrátertől vastag, fekete füstoszlop szállt föl, mely roppant magasságban terjed szét. Ez azonban nem ujabb kitörés jele, mert a föld rengés csak a hegy magasabb részeiben volt érezhető, s az Aetna tövében lévő kisebb tüzokádók müködése egészen megszünt. Az Aetna déli lejtőjén egy nagy csillagászati observatorium építésébe fogtak, Facchini tanár tervei szerint. Ez az observatorium 3000 méter magasban emelkedik a tenger szine fölött, s legnagyobb nagyitójának lencsenyilása 33 centiméter széles lesz. Az observatorium mellett még egy másik épületet is emelnek, menedékhelyül az arra vetődő utasoknak. Az olasz kormány által a földrengés jelenségeinek tanulmányozására kiküldött bizottság egy vulcanologiai osztály fölállitását javasolja, melynek vezetését Silvestrire biznák. Az Aetnán és közelében birtokokkal biró tulajdonosok kölcsönös biztositási társulattá fognak alakulni. E czélra a hegyet és környékét tiz részre osztják, s a birtokosok a szerint, a mint birtokaik a hegy főkráteréhez közelebb vagy távolabb esnek, fognak megfelelő dijt befizetni.

KÖZGAZDASÁG.

A „Kisbirtokosok országos földbitelintézeté“-t létesitő bizottság ma délelőtt ülést tartott elnöke gróf Festetics Pál lakásán. Ez ülésen jelen volt a kormány részéről, mint annak képviselője Beretvás Endre, pénzügyminiszteri osztálytanácsos. A létesitő bizottság egyhangulag elfogadta a kebeléből kiküldött albizottság és a kormány által az alapszabálytervezetnek egyes, még függőben volt szakaszaira nézve egyetértőleg történt módositásokat és egy végrehajtó bizottságot küldött ki kebeléből, hogy az a létesitendő intézet ügyét az alakuló közgyülés napjáig vezesse. Ezen végrehajtó bizottság elnökévé megválasztatott: gr. Festetics Pál, tagjaivá: dr. Apáthy István, Beliczey István, Bittó István, Bojanovits Sándor, Helfy Ignácz, Krausz Lajos, Nagy György, Tisza Lás ló és jegyzőjévé: Végh Ignácz. A létesitő bizottság végül határozatilag kimondá, hogy a létesitendő intézet alakuló közgyülése legkésőbb folyó évi augusztus hó második felében tartassék meg, és az alakuló közgyülés napjának ezen határidőn belül leendő kitüzését a kiküldött végrehajtó bizottságra bizta.

Kimutatás.

A kolozsvári takarékpénztár részvénytársulat 1879 junius havi üzletforgalma.

Bevétel.

287 bevétel után 68.807 frt 29 kr., visszafizetett váltók 147.542 frt, visszafizetett előlegek 45 frt, visszafizetett jelzálog kölcsönök 18.506 frt 40., Befizetett kamatok váltó s előlegek után 3.644 frt 49 kr., illetékek 937 frt 76 kr, Értékpapirok után befizetett kamat 660 frt, jelzálog kölcsönök után befizetett kamat 3452 frt 50 kr., többek számláján 200 frt, elhelyzmények után befizetett kamat 1080 frt, Házbér az intézet saját házai után 728 frt 50 kr., államilleték előlegek után 5 frt 40 kr. Összesen 2456 9 frt 34 kr. Pénztári maradvány május 31 ről 176.273 frt Főösszeg: 4.1 882 frt 34 kr.

Kiadás.

Visszafizetett betétek s tőkésitett kamatok 199 tétel után 54.658 frt 68 kr., betéti folyó kamatokra 283 frt 77., leszámitolt váltókra 147 ezer 219 frt, előlegek értékpapirokra 780 frt, jelzálog kölcsönökre 4.3 0 frt, értékpapirok vételére 22.812 frt 50 kr., értékpapirok kamataira 111 frt 11 kr., tiszti fizetésekre 1006 frt 70 kr., napibiztosi dijakra 72 frt pesti hazai első takarékpénztárnak elhelyezvényre 15000 frt, 1877. évi részvénykamat s osztalékra 168 frt, bélyegilleték betéti kamatok után 8 frt 52 kr., államilleték előlegek után 5 frt 40 kr. Összesen: 2 1 503 frt 68 kr Pénztárimaradány junius 30 án 160.37 frt 66 kr. Főösszeg: 421.882 frt 34 kr.

Kolozsvárt, 1879 junius 30 án.

A „KELET“ magán távirata.

Feladatott Budapesten jul 13 1 ó. 40 p. éjjel.
Érkezett Kolozsvárra jul. 13. 2 ó. 45 p éjjel.

Az új olasz minisztérium megalakult, miniszterelnök és külügyminiszter Cairoli lett.

NEMZETI SZINHÁZ.

(A nyári szinházban.)

Kolozsvárt, vasárnap, julius 12. 1879.

A toloncz.

100 arany pályadijt nyert énekes népszinmü 3 felvonásban. Irta Tóth Ede. Zenéjét szerzé Erkel Gyula.

SZEMÉLYEK:

Kontra Fridolin, budapesti magánzó — — — —	Krasznai.
Krizsa, felesége — — —	Krasznayné.
Miklós, ennek fia, első férjétől, mészáros mester — —	Váradi M.
Abris, mészáros legény —	Váradi A.
Rézi — — — — (kisvárosi zsidó kisasszonyok)	Bátekné.
Háni	Borbélyiné.
Fáni	Boér Hermin.
Kati — — — —	Jánosi Vilma.
Lőrincz (kisvárosi zsidó legények)	Szombathelyi.
Móricz	Temesvári.
Harschl	Győri.
Ördög Sára, vén koldus asszony — — — —	Farkas Irma.
Angyal Liszka, cseléd Kontraéknál — — — —	Pálmai Ilka.
Mrawcsák Johan, öreg vándorló legény — — — —	Bokodi.

Kezdete fél 8 órakor.
Vége 10 előtt.

Érték- és váltófolyam.

1879. julius 12.

Magyar aranyjáradék	93 60.
„ kincstári utalv. 1 kibocsát .	—.—.
„ „ „ 2 „ . .	— —.
„ keleti-vasut elsőbbség 2 „ . .	83 75.
„ „ állami kötvény 1876 év .	74 50.
„ vasuti kölcsön	110 25.
„ föld.ehermentesitési kötvény . .	86 —.
temesi „ „ . .	83 75.
erdélyi „ „ . .	83 25.
horv. slavon „ „ . .	85 50.
magy. szőlődézma váltság „ . .	88 25.
Oszt. egységes államadósság papirban .	66 20
ezüstben .	68.25.
„ „ aranyjáradék	78 50.
1860. államsorsjegy	126.—.
Oszt. nemzeti bank részvény . . .	822. —.
„ hitelrészvény	267 25.
magyar. hitelbank	254.75.
Ezüst	—.—.
Cs. k. arany	54 50.
Napoleond'or	9.21.
Német birod. mark	56 80.
London	1 5 90

Felelős szerkesztő és alapító-tulajdonos:
Bálás Károly

Iskola Alapítvány - Kolozsvári Központi Egyetemi Könyvtár © Fundația pentru Școală - BCU Cluj-Napoca.

(228) (6—6)

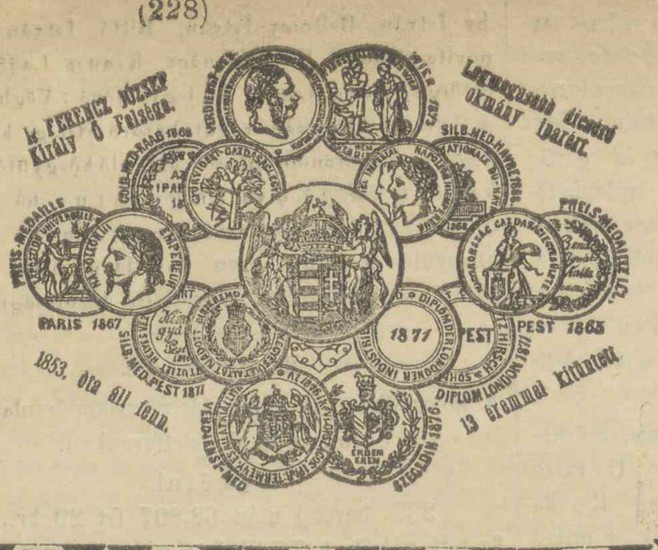

HIRSCH IGNÁCZ és FIA

hadseregi-szállitók,

királyi szabadalmazott

vizmentes takaróponyva- és olajgyára BUDAPESTEN,

ajánlja legjobbnak elismert mindennemü

vizmentes takaróponyva-gyártmányait

az áruknak szabadbani betakarásához, a tiszt. forgalmi-társulatoknak, gazdász uraknak, gépgyárosoknak, szállitók és hajósoknak; továbbá **vászonernyőket** kettősfonalu vitorla-vászonból terménybetakaritáshoz, legjobb minőségü **gabnazsákokat,** valódi pugliosi **faolaj-** és magyar **kenőolajat** (savmentesitett repczeolaj); legjobbszerü állott **lenolajat** a legolcsóbb gyári árakon. Árjegyzékek bérmentve.

Iroda és raktár: VII., királyutcza 11. Gyárak: VII. Rottenbillerutcza 33.

Sz. **7365.** — 1879. (246) (2—2)

Árlejtési hirdetés.

Ezennel közzététetik, hogy a M.-Ludas—Beszterczei útvonalon épitendő 1 hid és 4 áteresz **folyó hó 22-kén d. e. 10 órakor,** a megye házánál tartandó nyilvános szóbeli árlejtés útján ki fog adatni.

Kikiáltási ár 1317 frt 28 kr.

Az épitési feltételek és müszaki iratok, az árlejtés napjáig, a hivatalos órák alatt az aljegyzői irodában megtekinthetők.

Árlejteni szándékozók 5% bánatpénzt kötelesek előre letenni.

Kolozsmegye alispánjától.

Kolozsvártt, 1879. julius 6-kán.

GYARMATHY MIKLÓS, alispán.

Sz. **7631.** — 1879. (247) (2—2)

Árlejtési hirdetés.

Közhirré tétetik, hogy az O.-Gyéres—Méhesi útvonalon épitendő egy hid és egy áteresz **folyó hó 22-kén d. e. 11 órakor,** a megyeházánál tartandó nyilvános szóbeli árlejtés útján ki fog adatni.

Kikiáltási ár 1508 frt 89 kr.

Az épitési feltételek és müszaki iratok az árlejtés napjáig, a hivatalos órák alatt az aljegyzői irodában megtekinthetők.

Árlejteni szándékozók 5% bánatpénzt kötelesek előre letenni.

Kolozsmegye alispánjától.

Kolozsvártt, 1879. julius 7-kén.

GYARMATHY MIKLÓS, alispán.

Megvizsgáltatott és jóváhagyatott.

BENEDICTINER,

kétszeres gyomorkeserü,

egy nagyon régi Szt.-Benedek rendi kolostorból eredő vevény szerint késziti **s csakis nagyban** szétküldi **C. PINGEL, Göttingában** (Hannover.)

A **Benedictiner**, mint legbecsesebb háziszer a családoknál általános közkedveltséget vivott ki magának. A **Benedictiner** csupán csak oly szerekből van öszszeállitva, melyek tulajdonságainál fogva egy összeromlott szervezet helyreállitásához okvetlen szükségesek. Kipótolhatlan hatással bir: **gyomorfájdalmak, emésztbetlenség, hämorrois, idegbántalom, görcsök, puffadások, bőrkiütések,** (pattanások) **nehéz légzés, köszvény, Rheuma, gyöngeség, máj-** és **vesebántalmak** s más szerves bántalmak ellen.

A **Benedictiner** tisztitja és böviti a vért, elüzi a szomoru és aggodalmas kifejezést az arcznak, a sárgás szemfejért és sáfrány szinü bőrt tisztitja, ébren tartja a kedélyt, öszhangot tart a testben s meghosszitja az életet a legmagasb fokig.

NB. Minden palaczk **„C. Pingel in Göttingen“** felirattal le van pecsételve s védczimmel ellátva. (189) (5—30)

Ára 1 palaczknak k. b. 330 gm. tartalommal 2 frt 50 kr.
„ 1 „ „ „ 600 „ „ 4 frt 75 kr.

Öt palaczk megrendelésnél csomagolás nem számittatik. 10 palaczknál hasonlóan és 1 palaczk ráadás. Megrendeléseket elfogadnak az alább irt czégek. Nagyban csak a fennirt gyár árul.

Raktár Kolozsvártt Széky Miklós gyógytárában.

Bizonyitvány. **Bachmaier Simon** úr, szatócs Inderburgban (Baumgarten mellett, Bajorhonban) jelenti:

Én nálam valamint két barátomnál az ön „Benedictinije“ kitünő hatásunak bizonyult.

Az egyik barátom ugyanis 3 hó óta fekvő beteg, sem feküdni, ülni nem tud, sem étvágya, azonkivül gyomorbaj és savanyodásban szenved és minden gyógyszer eddig siker nélkül maradt. Ellenben az első télüveg „Benedictini“ után mindjárt annyira jobban lett, hogy most akár ülhet, akár feküdhet, fájdalmat sem érez. Étvágya is megjött. És ez a barátom pedig már 60 éves.

Kérem még 10 kis üveg Benedictinit küldeni.

Császár. kir. oszt. szabadalommal és porosz királyi miniszteri jóváhagyással.

Dr. BORCHARDT'S AROMATISCHE KRÄUTER-SEIFE.

Dr Borchardt illatos növény-szappana a testbőr szépitésére és jobbitására, elismert hatékonyságú minden bőrkiütéseknél, eredeti csomag cskákban bepecsételve 42 kr.

Dr Koch növénycukorkái, ismert jelességü háziszer hutés, rekedtség, nyálkásodás és torokkarcolásnál stb. 70 és 75 kros eredeti dobozokban.

Dr. Béringuier fő gyökér-hajolaja a haj és szakáll surüsére és tentartására, 1 palaczk ára 1 frt. o. é.

Dr. Béringuier növényi hajfestőszere, valódian tesi fekete, barna és szöke sziure; teljesen föl-szerelve kefével és csészével 5 frt.

Dr. Béringuier zamatos koronaszesze, értékes illat- és mosoviz, mely az életszerveket erősiti és üditi; eredeti palaczkokban ára 1 frt. 25 kr. és 75 kr.

Dr. Lindes tanár növényi ruacs-kenőcse, a haj fényét és ruganyosságát fokozza és egyszersmind az olda haj összetartására is alkalmas; eredeti darabokban 50 kr.

Dr. Suin de Boutemard zamatos fogszappana a fogak és a foghus épentartására és tisztitására a legáltalánosabb és legbiztosabb szer; $^1/_1$ és $^1/_2$ csomagkákban ára 70 és 35 kr.

Balzsamos olajbogyó-szappan, a bőr finomsága és puhaságára elte 8 és tartós befolyása által tünik ki; 35 kros csomagokban.

Leder testvérek balzsamos földi-dió-olaj-szappana, darabja 20 kr. 4 darab 1 csomagban 80 kr. Különösen családoknak ajánlható.

Dr. Hartung China-héj olaja, a haj növesztése és szépitésére pecsételt és pohárban bélyegzett üvegekben ára 85 kr.

Dr. Hartung növény-kenőcse, a hajnövés előmozditására és felélesztésére, bepecsételt és üvegben bélyegzett tégelyekben ára 85 kr.

Gyógyszeres Benzoe-szappan, legfinomabb mosdószappan, ugyanazon eredménynyel bir, mint a Benzoe-tinctura; à csomagonként 40 krajczár.

Valamennyi fentebbi czikk, mint feltünő tulajdonságuk által dicséretesen bebizonyult tárgyak valódiságukérti jótállással kizárólagosan kaphatók: Kolozsvártt: WOLFF J., BIRÓ JÁNOS gyógyszerészeknél; és DIETRICH SAMU kereskedésében. Valamint: Besztreczén: Fleischer Rudolf. Kelp Frigyes. Brassóban: Jekelius Fend. és Schuster Carl L. gyógyszerész uraknál. Földvárt: Nadhera Pál. Kézdi-Vásárhelytt: Fejer Lukács. Maros-Vásárhelytt: Fegarasi D. J. Medgyesen: Brekner Károly. Nagy-Szebenben: Stengel Sámuel. Segesvártt: Misselbacher idősb J. B. Sepsi-Szent-Györgyön: Csutak testvérek. Szamosujvártt: Placsintár Dávid gyógyszerész. Szász-Sebesen: Reinhardt J. C. gyógyszerész. Tordán: Trajánovits Ede gyógysz. Székely-Udvarhelytt: Nagy Solymosi Koncz János András gyógysz. urnál.

Óvunk: hamisitásoktól, nevezetesen *dr. Suin de Boutemard fogpépe* és dr. Borchardt *növény-szappanya* hamisitásától, melyek különféle, *a t. cz. közönség rászedésére számitott elnevezések alatt* hamisitók által hozatnak forgalomba. Több *hamisitót* és **elárusitót** itélt már el a *törvényszék* igen *érzékeny pénzbüntetésre.* (174) (4—20)

REIMOND és TÁRSA Berlinben, cs. kir. szabadalmak tulajdonosai és gyárosok.

Az egészséges vér hiánya az emberiség sok bajának és betegségének az oka, mint p'. sápadt kinézés, étvágyhiány, emésztésgyengeség, görvély sat.

Cservinka M. stomfai gyógyszerész

(216) vastartalmu (5—10)

Pezsgőporai

minden tulajdont egyesitenek, melyek a vért (az élet ősanyagát) megjavitják és megújitják; egyszersmind pedig a hő évszakban kellemes üditőszerül használnak.

Különösen vérhiány, sápkór, fehérfolyás, a havi tisztulás fennakadása, tehetetlenség, magtalanság, gyomorsav, főfájás, idegbaj ellen használva, kitünő segitséget nyújtanak. Már sok orvos legjobb sikerrel alkalmazta, nem tartalmaznak ártalmas alkatrészeket, tehát egészen egészséges egyéneknek is legjobban ajánlhatók a vér üditésére, s az egészség fenntartására. Mint tavaszi és nyári gyógyszer, tökéletesen pótolnak minden természetes vas- és aczél vizet.

Kivonat egy orvosi iratból:

Tóth-Megyer, május 18. 1879.

Önnek vastartalmú pezsgőporai, melyeket betegeimnél sokszorosan alkalmaztam, mindenütt, a hol vastartalmú készitmények voltak szükségesek, kellemes, üditő és hatályos szerül bizonyultak be. A betegek szivesen élvezik e porokat, s én önnek vastartalmu pezsgőporai szerencsés összeállitása miatt őszinte szerencsekivánatomat nyilvánitom.

Kitünő tisztelettel alázatos szolgája dr. STERN, uradalmi orvos.

Minden dobozban van 18 pár s ára 1 frt o. é.

Raktár **Kolozsvártt: Széky Miklós** gyógyszerész. Szabadkán: Joó J, gyógyszerész. Budapesten: Török J., Zágrábban: Mitlbach S., gyógyszerész uraknál, valamint az osztrák-magyar birodalom legtöbb gyógyszertárában is kapható.

Fő-szállitótelep CSERVINKA M. gyógyszerésznél Stomfán (Pozsonymegye).

MOLL SEIDLITZ-POR.

Valódi csak, ha minden dobozon a sas és az én sokszorozott czégem van lenyomva.

30 év óta a legjobb eredménynyel használt mindennemü **gyomorbetegségek és emésztési bántalmak** (mint étvágytalanság, szorulás stb.) **vértorlódás** és **aranyér-bántalmak ellen.**

Különösen oly egyéneknek ajánlandó, kik ülő életmódot visznek.

Hamisitások biróilag üldöztetnek.

Ára egy lepecsételt eredeti doboznak 1 frt. oszt. ért.

Franczia borszesz és só.

A legmegbizhatóbb önorvos a szenvedő emberiség részére minden belső és fogfájásnál, idült bibák és sebek, rákbajok, üszök, gyuladt szemek, hüdés és mindennemü sértéseknél stb. stb.

Palaczkban használati utasitással együtt 80 kr. o. é.

Dorsch-halmáj-zsirolaj

Krohn M. és társá-tól **Bergenben** (Norvégiában.)

Ezen halmáj-zsirolaj valamennyi, a kereskedelemben előforduló faj között az egyedüli, mely orvosi czélokra használható.

Ára egy üvegnek használati utasitással együtt 1 frt o. é.

(69) **Főraktár:** (28—52)

Moll A. gyógyszerész, cs. k. udvari szállitó,

Bécs, Tuchlauben.

Raktárak a birodalom minden jó birnevü gyógyszertáraiban, avagy füszerkereskedéseiben vannak. Raktár nélküli helységekben nagyobb vételnél magánszemélyek is megfelelő árleengedésben részesülnek. A t. cz. közönség figyelmeztetik **csakis** Moll-féle készitményeket kérni és csak is olyanokat elfogadni, melyek védjegyemmel és aláirásommal ellátva vannak.

Raktárak. **Kolozsvárt: Valentini Ad.** gyógyszerész. **Wolff János,** gyógysz. **Dr. Hintz György,** gyógysz. **Széki Miklós,** gyógysz. **Biró János,** gyógysz. **Dietrich Sámuel** keresk. Brassóban. Jekelius Nándor, gyógysz. Fabik Ede, gyógysz. Déván. Weisz Adolf. Szebenben. Müller K., gyógysz. és Reissenberger A. F. Segesvárt. Teutsch J. B.

A. MOLL, k. k. Hof-Lieferant, **Wien.**

FERENCI IGNÁC

ÉRDEM ÉREM

Kolozsvárt, főtér 25. sz.

ajánlja dúsan ellátott

kész férfi, női- és gyermek czipők

raktárát,

Legujab nagy választékban, pontos szolgálat és jutányos árak mellett. Mindennemü megrendelések legrövidebb idő alatt teljesittetnek.

T. cz. vidéki megrendelők részére mérték cipő, vagy számszerint azonnal teljesittetnek. (413—10) (36—50)

Sz. **7804.** — 1879. (251) (1—2)

Árlejtési hirdetés.

Ezennel közzé tétetik, hogy a n.-almási és hidalmási útvonalon épitendő hat áteresz **folyó hó 22-kén d. e. 10 órakor**, a megyeházánál tartandó nyilvános szóbeli árlejtés útján ki fog adatni.

Kikiáltási ár 1848 frt 97 kr.

Az épitési feltételek és müszaki iratok az árlejtés napjáig, a hivatalos órák alatt az aljegyzői irodában megtekinthetők.

Árlejteni szándékozók 5% bánatpénzt kötelesek előre letenni, melyet a vállalkozó 10%-ra tartozik kiegésziteni.

Kolozsmegye alispánjától.

Kolozsvártt, 1879. évi julius-hó 9-kén.

GYARMATHY MIKLÓS, alispán.

Egy fiatal ember,

ki partmüvek épitéséhez ért,

müködéséről valamint erkölcsi magaviseletéről ajánló bizonyitványokkal bir, alólirottnál azonnal alkalmazást nyerend.

HOROVITZ SÁMUEL

(250) (1—1) Kolozsvártt, bel-középutcza 9 szám.

(215) **OTTO FRANCZ, czég** (5—25)

Különlegességei

Bécs, Mariahilferstrasse Nro. 38.

császárilag, királyilag kizárólagosan szabadalmazott

PURITAS.

Hajifjitó-tej.

A **Puritas** nem hajfesték, hanem tejszerü folyadék, mely majdnem azon csodálatos hatással bir, hogy a fehér hajat megifjitja, az-az lassankint még pedig **legkésőbb tizennégy nap alatt** ama szint visszaadja, melylyel eredetileg birt.

Egy palaczk „Puritas“ ára 2 frt (elküldésnél 20 kr. költség.)

Hóvirág. Egyetlen szépitőszer sem versenyezhet kitünőség és jó hatásra a „hóvirággal“. Olajos üditő alkatrészekből előállitva, eltávolit ezen szer rövid idő alatt szeplőt, májfoltokat, bőratkákat, bőrpattanásokat stb. és az arczbőrnek fénylő fehérséget, üde és finomságot kölcsönöz Legjobb védszer az őszi és téli zord levegő behatása ellen, azért nélkülözhetlen női szépitőszer különösen a farsangban, ára 1 forint.

Bécsi pipere rizspor. Szent-György virág, fehér és rózsa szinben, a bőrön tartós és láthatlan, jóságára a legkitünőbb minőségü. A rizsport leginkább a folyékony szent-györgyvirág használata után ajánlhatjuk, mi az arczszinnek feltünő gyengéd finomságot kölcsönöz. Egy doboz ára 60 krajczár.

Brilantine az egyedüli szer a szakál szépitése és puhán tartására, minden zsirosság hátrahagyása nélkül, ára egy palaczknak 80 kr.

Helmine szarvasmarha-hajkenőcs orvosi utasitás szerint késziteve a haj szépitésre és fenntartására, megóv a hajhullási korpaképződéstől és erősiti a hajbőrt; ára egy nagy tégelynek 1 frt 50 kr.

Dió-olaj zöld dióhéjból gondosan késziteve, azon kitünő tulajdonsággal, hogy a fehér, ősz és vörös hajnak egy természetesnek látszó sötét szint kölcsönöz, ára egy nagy palaczknak 1 frt.

La Jeune igen jeles szakál-növesztő, melylyel a szakált igen szép fekete, barna, vagy szőkére lehet festeni Fekete vagy sötétbarna hajnál a La Jeune igen czélszerüen alkalmazható, ára egy levélkének a hozzá tartozóval 3 frt.

Urania (hajszesz) kitünő hatással a haj és hajbőrre, a kigőzölgést elősegiti, megőriz a korpa képződéstől és fakadásoktól, előmozditja a hajnövést különösen kiállott betegségek után, u. m. typhus, himlő, gyermekágy stb., ára egy nagy palaczknak 1 frt 50 kr.

Hippokrene, gyógyerejü szájviz rosz szag eltávolitására, rendkivül jóltevő és üditő hatással, ára egy palaczknak 1 frt 20 kr.

Raktárak: **Kolozsvárt: VALENTINI gyógyszerész** Redoute soron Gyula-Fehérvárt: **Csiky Kristóf** urná.

(128) (13—30)

Papier à Cigarettes

MARQUE DE FABRIQUE C. C.

LE HOUBLON

Fabrication Française

Pour éviter la contrefaçon suscitée par le succès sans précédent de notre Papier, exiger que chaque feuille porte le mot **LE HOUBLON,** et que chaque boîte soit revêtue de cette étiquette avec notre signature.

Le Papier **LE HOUBLON** se trouve chez tous les marchands et négociants en cigares et cigarettes.

CAWLEY & HENRY À PARIS Seuls Fabricants

Cawley & Henry
Propres du Brevet.

Pályázat.

A brassai rom. kath. főgymnasiumnál üresedésbe jött egyik állomásra, melylyel egyelőre évi 700 frtnyi fizetés van összekötve, ezennel pályázat hirdettetik.

A magyar, mint előadási nyelv mellett a német nyelvbeni jártasság is megkivántatik. Pályázni kivánók keresztlevél, képesitési oklevél és egészségi bizonyitványnyal kellőleg felszerelt folyamodványaikat, alólirt elnökséghez **folyó évi augusztus 1-ső napjáig** küldjék be.

Mennyiség- és természettanból képesitettekre különös tekintet leend.

Brassóban, 1879-ki julius 8-kán. (249) (2—3)

A brassai rom. kath. hitközség képviseletének elnöksége.

Nyomatott Stein János m. k. egyetemi nyomdásznál az ev. ref. tanoda betüivel Kolozsvárt.

Iskola Alapítvány - Kolozsvári Központi Egyetemi Könyvtár © Fundația pentru Școală - BCU Cluj-Napoca.